

matele dluhu podle §u 1407 obč. zák. jest totožným se závazkem dosavadního dlužníka a to jak co do právního důvodu, tak co do vedlejších práv pohledávky, a při kterém posice věřitelova bez jeho souhlasu v žádném směru nesmí býti zhoršena. Procesní soud zmiňuje se ve svých důvodech také o tom, že nebylo možno v tomto případě použití říšsko-německých zákonů, protože prý prorogace zemského soudu v Drážďanech neváže žalobkyni. To však by nebylo překážkou použití cizozemského práva, neboť příslušnost tuzemského soudu k rozhodnutí určitého sporu nemá nic společného s otázkou, podle jakého hmotného práva jest spor rozhodnouti. V tom směru platí jen hmotné právo a platil by pro tento případ § 37 obč. zák., protože kupní smlouva ze dne 30. října 1912 uzavřena byla v Drážďanech, protože aspoň prodávající strana byla firmou cizozemskou a protože dokonce obě smluvní strany ve smlouvě ujednaly, že ohledně všech z této smlouvy vzcházejících sporů podrobují se německým zákonům. Přes to však neměl procesní soud důvodu, aby podle německých zákonů rozhodoval, ježto podle §§ 178 a 179 c. ř. s., spočívajících na zásadě projednací, smí soud rozhodovati jen v mezích učiněných návrhů a obran a přednesených skutečností, nesmí však sám do sporu novou procesní látku zanáseti a ježto žádná ze stran nejen neučinila návrhu na použití říšsko-německého práva, a neuvedla, jaké právní normy německého práva bylo by tu použiti (§ 271 c. ř. s.), nýbrž ani neodvolala se na svou cizozemskou kvalitu, která by použití §u 37 obč. zák. odůvodňovala. Neměl tudíž procesní soud zákonného podnětu, by tuto otázku do projednávání zanášel. Pokud žalovaná strana v protokolu odvolala se na zmíněný článek smlouvy, učinila tak jen k odůvodnění námítky nepřislušnosti dovolaného soudu. Ve věci samé naopak obě strany a zejména i žalovaná strana odvolávaly se jen na zákonné předpisy tuzemské (§§ 914, 1295, 1311 obč. zák.). Tím méně má ovšem dovolací soud možnosti přihlížeti k říšskoněmeckému zákonodárství, třebaže z dovolacích spisů na jevo vychází, že jak žalovaná firma Gebrüder R., tak i její původní spolusmluvnice firma A. jsou firmami cizozemskými, neboť dovolací soud smí přezkoumati napadený rozsudek jen z důvodů v dovolání uplatněných, a v uvedeném směru žádný důvod uplatněn nebyl. Netřeba tedy řešiti otázku, zdali podle říšsko-německého práva a podle judikatury tam běžné byla by valorisace přípustnou. Námítka žalované strany, že nepodepsala kvittance také proto, že v ní byla uvedena jako platitelka původní dlužnice A. a nikoliv nynější dlužnice, která platila, nemá již proto váhy, že žalovaná sama uvádí v odvolání, že nesvolila k převzetí dluhu, takže pro ni zůstala dlužnicí také firma A. (§§ 1405 a 1408 obč. zák.).

Čís. 4663.

Ustanovení §u 53 (4) vyr. ř. předpokládá, že pohledávka zůstala ve vyrovnání nepovšimnuta jen dlužníkovou vinou bez věřitelova spoluzavinění. Důkazní břemeno stihá věřitele. Důkazem, že dlužník nepojal pohledávky do seznamu dluhů a nezpravil věřitele o zahájení vyrovnáva-

cího řízení, není ještě o sobě a za všech okolností dokázán onen předpoklad §u 53 (4) vyr. ř.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, Rv I 1754/24.)

Žalobou domáhala se žalující banka na žalované firmě zaplacení nedoplatku kupní ceny, splatného dne 15. května 1923. O jmění žalované bylo dne 20. ledna 1923 zahájeno vyrovnávací řízení, jež skončilo vyrovnáním na 26%, zažalovaná pohledávka nebyla však do vyrovnání pojata. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, Nejvyšší soud přiznal žalobkyni jen 26% kvotu zažalované pohledávky.

Důvody:

Zažalovaná pohledávka co do právního důvodu byla zbytkem kupní ceny z původní smlouvy, uzavřené v březnu 1922, a ze starého účtu ze dne 25. března 1922 a toliko její splatnost byla pošinuta do 15. května 1923, což vše hoví stanovisku žalobkyně a podléhala pak ovšem řízení vyrovnávacímu, které bylo zahájeno o jmění žalované firmy dne 20. ledna 1923, což také oba nižší soudy uznávají. Odsoudily-li přes to žalovanou k zaplacení celé zažalované pohledávky s přísl., jest toho příčinou jen nesprávný výklad §u 53 (4) vyr. ř. prvním soudem a článku III. zák. ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n. prvním i druhým soudem, ve kterýchžto směrech dovolání právem uplatňuje důvod §u 503 čís. 4 c. ř. s. Podle zjištění odvolacího soudu a spisů vyrovnacích bylo o jmění žalované firmy zahájeno vyrovnávací řízení dne 20. ledna 1923, zahájení to bylo v úředním listě uveřejněno dne 28. ledna 1923, odročení vyrovnávacího roku bylo uveřejněno dne 10. března 1923, vyrovnání bylo uzavřeno dne 31. března 1923 a potvrzeno usnesením vyrovnávacího soudu ze dne 14. dubna 1923, které nabylo právní moci nejpozději dne 16. května 1923, a bylo toto potvrzení uveřejněno dne 3. května 1923. Nelze souhlasiti s právním názorem procesního soudu, že žalovaná firma, nepojavši pohledávky žalující banky do seznamu dluhů a nezpravivši žalující banku o zahájení vyrovnávacího řízení, sama zavinila, že pohledávka ta zůstala ve vyrovnání nepovšimnuta a že proto je povinna zaplatiti ji v plné její výši. Ovšem mohou věřitelé, jichž pohledávky zůstaly pouze zaviněním dlužníkovým ve vyrovnání nepovšimnuty, žádati podle §u 53 (4) vyr. ř. zaplacení celé své pohledávky. To však jest jen výjimka z pravidla §u 53 (1) vyr. ř., podle něhož dlužník není povinen zaplatiti více, než se zavázal vyrovnáním a to ani tehdy, když věřitelé řízení a hlasování se nesúčastnili. Aby však mohlo býti užito oné výjimky ve prospěch žalobkyně proti žalované, musila by žalobkyně dokázati, že její pohledávka jen vinou dlužníkovou zůstala ve vyrovnání nepovšimnuta, že tedy žalovaná výhradně sama tím jest vinna. Tento důkaz se žalobkyni nepodařil a jest pochybno, zdali by se vzhledem na veřejnost vyrovnávacího řízení podařiti mohl. Podle §u 4 vyr. ř. bylo zahájení řízení uveřejněno vyhláškou a podle §u 4 čís. 6 vyr. ř. byli věřitelé vyzváni, by své pohledávky v určité lhůtě přihlásili. Žalobkyně nedokázala, že bez vlastního zavinění se nedověděla o tomto soudním ří-

zení. Ona byla důkazem povinna a nebyla povinna žalovaná dokazovati zavinění žalobkyně. Zavinění žalované jako vyrovnávací dlužnice jest sice pokládati za dokázané, ale samo o sobě jest nerozhodno, protože podle jasného a určitého znění Šu 53 (4) vyr. ř. má zavinění dlužnikovo účinek tam uvedený jen tenkrát, když je to zavinění výhradné, neprovázené spoluzaviněním věřitele. Zákon byl si vědom možnosti vynechání toho kterého věřitele v seznamu, dlužníkem předloženém, a právě proto nařídil veřejnou vyhlášku a vyzvání věřitelů podle Šu 4 čís. 6 vyr. ř. Mýlí se tedy žalující banka, tvrdíc v dovolací odpovědi, že není povinností věřitele, by se staral o to, zda jeho dlužníci jsou ve vyrovnání. Pokud spokojí se vyrovnací kvotou podle Šu 53 (1) vyr. ř., nemá ovšem takové povinnosti, žádá-li však výhody podle Šu 53 (4) vyr. ř., jde takové opomenutí na jeho vrub (v tom smyslu také kom. Bartsch-Pollak II. str. 288). Žalobkyně nemůže tedy z tohoto důvodu žádati zaplacení plné své pohledávky. Nelze však přisvědčiti ani názoru odvolacího soudu, který přiznal žalobkyni plnou pohledávku z důvodu Šu 57 (2) vyr. ř. ve znění článku III. zák. ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n., pokládaje za to, že článek ten vztahuje se také na vyrovnání, před jeho účinností právoplatně potvrzená. Plenárním usnesením nejvyššího soudu ze dne 21. října 1924 č. pres. 641/24 byl vysloven opak větou: »Ustanovení čl. III. zák. ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n. nedotýká se vyrovnání, jež před jeho účinností bylo již právoplatně potvrzeno.« Možno tedy odkázati jen na odůvodnění tohoto plenárního usnesení. Ježto v tomto případě potvrzení vyrovnání nabylo právní moci nejpozději dne 16. května 1923, onen zákon nabyl účinnosti až 19. května 1923, neobživla pohledávka žalující banky v plné výši, třebaže za sporu v první stolici dospěly k placení dvě lhůty a nebyly zapraveny. Žalující banka má tedy nárok toliko na vyrovnávací kvotu ve smyslu Šu 53 (1) vyr. ř.

Čís. 4664.

Revise společenstev výrobních a hospodářských (zákon ze dne 10. června 1903, čís. 133 ř. zák.).

Revisi pobočného závodu společenstva provedenou revisorem svazu, jemuž podléhá hlavní závod, u příležitosti revise tohoto hlavního závodu, jest pokládati za zákonnou ve smyslu Šu 1 a 2, odstavec první zák. s účinkem, že další revise revisorem ustanoveným soudem dle Šu 2, odstavec druhý, cit. zák. netřeba, ani když pobočný závod má své sídlo v obvodu jiného sborového soudu první stolice a svaz, jenž revisora vyslal, není zapsán v seznamu svazů k revisím oprávněných při vrchním zemském soudě, nadřazeném sborovému soudu sídla pobočného závodu, jen když v území tom platí zákon ze dne 10. června 1903, čís. 133 ř. zák.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, R II 32/25.)

Přerovská filiálka Pražského tiskařského společenstva s r. o. byla podrobena revisi Ústřední jednotou hospodářských družstev v Praze.